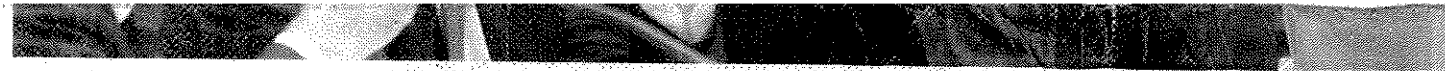

De makkelijke weg om de overheidsbegroting weer op orde te brengen is de fantasieloze weg van de kaasschaaf: op alles een beetje bezuinigen. Maar het is beter om te kijken naar wat de overheid zou moeten doen en vooral naar wat zij beter kan laten. Waarom kunnen burgers niet méér betalen voor diensten waar ze zelf van profiteren, zoals hoger onderwijs, wonen en langdurige zorg? Dat dient het kostenbewustzijn en houdt de dienstverlening op peil. Een betrouwbare overheid moet nu geloofwaardige hervormin-

Premier Balkenende verdedigde in de Tweede Kamer een bedachtzame aanpak van de gevolgen van de kredietcrisis. FOTO ANP/MARCEL ANTONISSE

gen aankondigen die geleidelijk worden doorgevoerd. Zo kunnen mensen zich voorbereiden op een grotere eigen verantwoordelijkheid op de terreinen van wonen, zorg, pensioenen en arbeidsmarkt. Gerichte inkomenssteun kan de lagere inkomens daarbij deels compenseren voor de hogere kosten. Ook loonmatiging is een kwestie van solidariteit. Want het be-

strijdt werkloosheid onder kwetsbare groepen, zoals jongeren en laagopgeleiden. Bovendien voorkomt het dat ouderen te veel op achterstand komen te staan doordat pensioenen niet meestijgen met de lonen. Verder draagt loonmatiging bij aan het beperken van de collectieve uitgaven zonder dat de koppeling van uitkeringen en ambtenarensalarissen aan de lonen

hoeft te worden opgeschort. Ten slotte biedt loonmatiging ruimte voor bedrijven om te investeren in zowel milieu als in mensen. Met name dat laatste is van groot belang. Want onze samenleving staat de komende jaren voor de taak om talenten van mensen beter te koesteren en te onderhouden, opdat ouden in staat en bereid zullen

zijn zinvol werk te doen op de plaats waar hun vaardigheden het best tot hun recht komen. Als we erin slagen om mensen langer aan het werk te houden, hoeven we minder te bezuinigen op belangrijke voorzieningen zoals zorg en onderwijs, levert dat ruim 5 miljard euro op. Dat bedrag wordt verdubbeld als de pensioenen ook twee

consumptie in een wegwerpeconomie. Maar de komende decennia zullen we de economie draaiende moeten houden met minder krediet, minder overheidstekorten, minder jonge mensen, minder fossiele energie en minder grondstoffen. Dat biedt paradoxaal genoeg kans om de samenleving vitaler te maken door meer te gaan denken op de langere termijn en te werken aan een duurzaam leefmilieu en aan duurzame menselijke vaardigheden.

Prof. dr. Lans Bovenberg is hoogleraar economie aan de Universiteit van Tilburg

worden in Pittsburgh. Maar de EU-landen zijn het tenminste eens, en dat werd deze week als een enorme vooruitgang gepresenteerd. Nu kan de EU pas écht invloed uitoefenen, zei minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen, die vanwege de Algemene Beschouwingen in de Tweede Kamer premier Jan Peter Balkenende verving. Het Nederlandse voorbeeld - ons land is met Frankrijk tot nog toe het enige met een gedragscode voor banken - krijgt wellicht navolging. Wellicht, want het is de vraag of alle lidstaten bereid zijn net zo concreet te worden. Balkenende en minister van Financiën Wouter Bos stuurden gisteren alvast een brief rond aan hun G20-collega's waarin het Nederlandse akkoord wordt uitgelegd. Maar in de slotverklaring van de top worden slechts principe-afspraken gemaakt. De bonussen moeten worden aangepakt, het hoe en wat ontbreekt. Bonussen moeten worden gekoppeld aan de resulta-

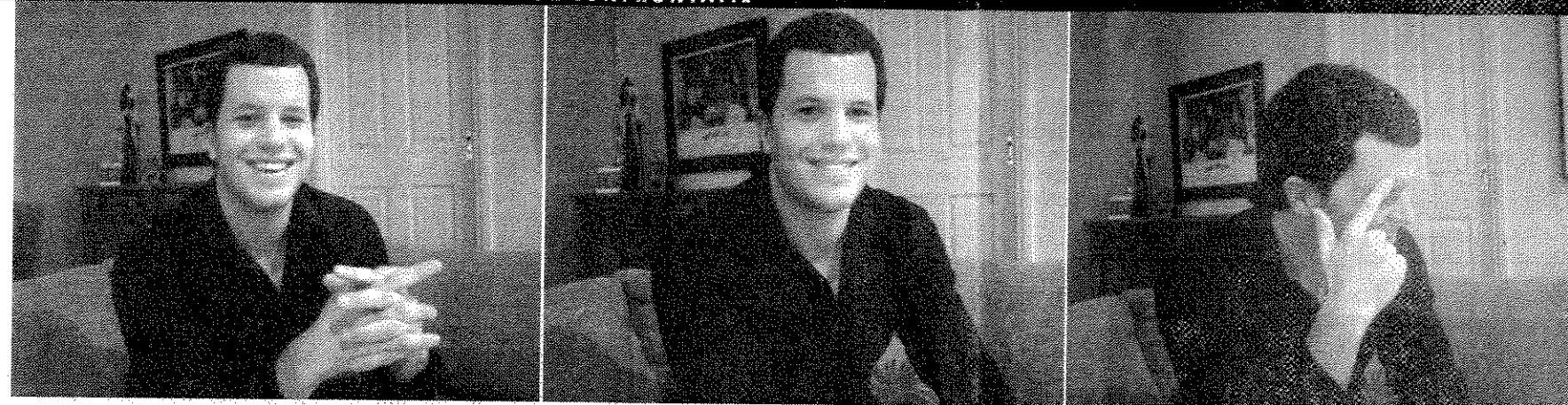
pese eensgezindheid is mooi maar weinig concreet. De Britse premier Gordon Brown, die onder druk van de Londense City nooit zo stond te trappelen voor strenge maatregelen tegen de banken, benadrukte in Brussel ook dat de Europese afspraken alleen zin hebben als alle landen zich er aan houden. Zodra één land dat niet doet (lees de VS), is het de vraag of alle EU-landen zullen doorzetten. Maar een paar maanden geleden was zo'n afspraak als deze niet eens mogelijk geweest. Er is dus vooruitgang. Het besef dat de bonuscultuur moet worden aangepakt is langzaam gegroeid, met vooral Nicolas Sarkozy en Wouter Bos als voorvechters. Sarkozy dreigt nu van de G20-top weg te lopen als er geen akkoord komt. Maar het is nog maar de vraag of Brown, de Duitse kanselier Angela Merkel, of Jan Peter Balkenende dat voorbeeld dan zullen volgen?

Hans de Bruijn is correspondent in Brussel voor deze krant

DE CONFRONTATIE

Na rellen in Hoek van Holland een paar weken geleden kwam burgemeester Aboutaleb van Rotterdam met harde taal: hooliganisme moest worden uitgeroeid met strengere maatregelen. Socioloog Ramon Spaaij, die promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam op dit onderwerp en tegenwoordig voor de LaTrobe-universiteit in Melbourne werkt, onderzocht de effectiviteit van de bestrijding van voetbalgeweld. Hij relateert de harde aanpak.

DOOR HENK-JAN DEN OUDEN

Ramon Spaaij: „Gematigde supporters voelen zich vaak neergezet als een vandaal. Ze moeten harde maatregelen ondergaan en worden gecriminaliseerd.”

Hoe hooligans wél zijn aan te pakken

► Hooligans zijn voornamelijk afkomstig uit de lagere sociale klassen.

Dat vind ik te simplistisch gesteld. Het hangt van de club en de stad af. Over het algemeen vormen hooligans een afspiegeling van de sociale samenstelling van een stad of een wijk. Bij Sparta bijvoorbeeld komt het merendeel van de hooligans uit de middenklasse, er zitten ook universitaire studenten tussen. Bovendien verandert de samenstelling steeds. In de jaren zeventig waren hooligans vooral arbeidersjongeren, tegenwoordig is dit meer gemengd.

► Bij een club als Ajax kun je niet spreken van afkomst uit een stad, er zitten nauwelijks Amsterdammers tussen de supporters. Grotere clubs hebben een grotere aantrekkingskracht voor hooligans: er valt iets te beleven. Kleinere clubs trekken bijna uitsluitend lokale supporters, maar ook daar kunnen criminele elementen tussen zitten.

► De steeds strengere regelgeving heeft niet gewerkt. Daar ben ik het mee oneens. Door de strengere maatregelen is er in en om de stadions

minder gelegenheid om te vechten. Er zijn daar relatief weinig incidenten. Ik denk dat politie- en cameratoezicht en het snelrecht daar een grote rol in hebben. Er zit een goede kant aan: de omvang van de problemen neemt af, omdat gematigde types niet meer mee doen. Maar de hoofdmoot vindt nu plaats op weg naar het stadion en in en rond de steden. Nu zijn vaak winkelige en cafés het slachtoffer. Hooligans gaan nu vaak ergens doelbewust heen om de tegenpartij te ontmoeten en die ontmoetingen zijn ook heviger, kijk maar naar Hoek van Holland. Het hooliganisme heeft zich onder andere verplaatst naar het uitgaansleven.

► Er moet nog harder gestraft worden. Op iedere hardere maatregel vinden de hooligans een tegenmaatregel uit. Het probleem verplaatst zich. Het is een illusie dat je hooliganisme kan uitbannen. Overigens hebben harde straffen ook een ongewenst effect: hooligans krijgen er status door in hun groep.

► In en rond stadions wordt onevenredig hard gestraft. Je ziet dat hardere maatregelen onvrede opwekken. Kijk maar naar de demonstraties, protesten in de stadions en

zelfs rechtszaken tegen de eigen club en de politie. En er is wat voor te zeggen. Er is rechtsongelijkheid rond voetbal-supporters. Voor wildplassen krijgt een supporter al gauw een stadionverbod en een boete, terwijl je er elders vaak met een waarschuwing vanaf komt. Gematigde supporters voelen zich vaak neergezet als een vandaal, een relschopper. Ze moeten harde maatregelen ondergaan, worden als onmensens behandeld en gecriminaliseerd. Terwijl de overgrote meerderheid van de supporters zich uitspreekt tegen geweld.

► Combiregelingen, verplicht bus- of treinvervoer naar een wedstrijd, zijn bijna altijd overbodig.

De combiregeling is een goed voorbeeld van een maatregel waar veel onvrede over is. Bestuurders spelen vaak op safe en stellen een combiregeling in. Dat is voor de gemiddelde supporter erg vervelend. Bij goed overleg en een goede inschatting van de risico's zou je het sterk kunnen inperken. De trend is nu al: minder combiregelingen, maar strikter.

► Hooliganisme is niet op te lossen, omdat het probleem niet aan het voetbal is gerelateerd, maar sociale oorzaken heeft.

Het is wel te bestrijden. Ten eerste moet je consistent beleid voeren en dat duidelijk communiceren: wat zijn de tolerantiegrenzen, wat zijn de criteria op basis waarvan wordt beslist of een duel een risicowedstrijd is of niet? Ten tweede moet je supporters meer inspraak geven. Ze hebben nu weinig macht, maar zijn nuttige gesprekspartners en kunnen veel invloed uitoefenen. Bovendien valt in sociale preventie veel winst te boeken. Diverse clubs hebben programma's waarin supporters bij de club worden betrokken, ingezet worden bij activiteiten, in contact komen met spelers en oud-hooligans. Ik denk dat dat goed werkt, alleen krijgen de programma's meestal te weinig tijd om zich te bewijzen. Zoiets lukt niet in een jaar.

► Dus alle hekken weg en vertrouwen op sociale preventie.

Ik zou niets liever willen! Maar zonder harde maatregelen kom je er ook niet. Echte raddraaiers moet je hard aanpakken, die gaan vaak ook het criminele pad op. Als je plotseling alle hekken weg doet, zou dat een ramp worden. Maar bij veel clubs zou het nu al kunnen dat supporters gewoon door elkaar in het stadion zitten.

VAN ONDEREN

Koningin Rosita

Vorige week lag ie op de mat. Een brief van Beatrix. 'In naam der Koningin' stond er op. En de tekst 'Dwangbevel'. Oeps! Wat had ik Bea misdaan?

Niks. Ik had mijn waterschapsbelasting niet betaald, dacht dwangbeveler Hagenbeek.

Maar ik had in juni toch keurig overgemaakt. Al kreeg ik in juli het geld weer teruggestort. Ze willen het niet hebben, dacht ik nog. Geen watersnood zeker. In augustus kwam brief twee. Aanmaning. Met zes euro aanmaningskosten.

Hoezo aanmaningskosten? Ik breng toch ook geen terugstortingskosten in rekening! Weer de belasting betaald, minus die aanmaningskosten. Mailde naar de 'klantsignaalcoördinator' (zo heet de klachten dienst daar) dat ik die 6 euro niet betaald omdat ik al op tijd had betaald. Moet je het maar niet terugstorten, hoor.

Maar vorige week vond Bea het nodig om een brief te sturen. Of ik effe 42 euro wilde storten. Kijk, zo komt Bea Splinter door de winter. Moet ze 6 euro vangen, doet ze er 36 bovenop. Zo komt de rijksbegroting wel rond.

RIEN FLORIS

Inclusief de salarisverhoging voor Bea, Willem-Alexander en Máxima. Dat is trouwens de vijfde salarisverhoging op rij (alles bij elkaar kosten ze een dikke zeven miljoen). Per jaar.

Hoe dek je dat in je schamele schatkist? De gouden koets

werd al op marktplaats gezet. Dat levert vast een lekkere slooppremie op. Of anders kun je denken aan een hoedjesbelasting. Met extra aanslag als je het hoedje alleen maar op de Derde Dinsdag draagt, of als er bont of veren in het 'hoofd' zijn verwerkt. Zo'n wilde belasting redt het niet. Dan als noodsporang maar in het wilde weg wat dwangbevelen versturen. Die van mij heb ik inmiddels verscheurd. Met hulp van Rosita van het waterschap. Rosita zag met een blik in de computer dat het waterschap een fout had gemaakt. Niks aanmaningskosten, niks dwangbevel. Benieuwd waar Bos nu het gat mee gaat dichten. Ik heb inmiddels een nieuwe kandidaat voor de troon. Ze heet Rosita. Heel aardig en ze is vast een stuk goedkoper. In ieder geval voor mij.